

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

veritatis pmisisset predicatorum inesse peccato: nisi illa trepida sollicitudo et curiosa cunctatio nostre fidei fundamenta iecisset. Solida igitur fidei fundamenta illorum dubitatio fecit. quod dum non credunt narranti. quidam vero non credunt nisi tangant et videant. alii vero etiam videntes et tangentes dubitant. triplex fidei firmitas oritur. primo enim tollit omnis suspitio falsitatis. Non enim ordinatione humana facta est resurrectio: quoniam tot fuerunt non credentes et dubitantes. Secunda quod certitudo fidei roborat. Nec enim faciliter potuit non credentibus et sic dubitantibus persuaderi resurrectio sed expressam optulit illis veritatem ostendere. Tercia quod omnis nobis occasio erroris tollit. quia dubitationes aliorum nos instruunt versus firmavit attractus. Gratias agamus igitur diuine dispensationi. et sanctorum premissis necessarie tarditati. quia dubitatum est ab illis ne dubitaretur a nobis etc.

Secunda pars

Secundo cum dicit. Et accedens ihesus. tangit vultus resurgentis potestas. et tria facit. primo quidem ipsam potestatem sibi collatam demonstrat. et accedens ihesus ut familiaris cum discipulis loqueretur. Locutus est eis dicens data est mihi omnis potestas. Dicitur. Ipsi potestas data est. qui paulo ante crucifixus fuerat. sepultus in tumulo: et postea resurrexit. istam potestatem ab eterno patre obtulit filio. Sicut ut dicit Severianus. In tempore filius dei stultit virginis filio. deus homini diuinitas carni quod semper ipse cum patre possedit in celo et in terra ut homo die. qui ante regnabat in celo per fidem credentium. etiam regnat in terris. Attendite quod hanc potestatem ante resurrectionem homo christus ihesus habuit ab instanti sue conceptionis. sed eam non ostendit usque post resurrectionem. immo sub potestate fuit homini usque ad mortem. Nota ut dicitur in decretis duo sunt. Imperator augustus quibus principaliter mundus regitur auctoritas sacra pontificum et regalis potestas. vna spiritalis altera temporalis est. Sed tamen spiritalis potestas longe excellentior est temporalis. vnde dicit Ambrosius. in suo pastoralis honor et sublimitas episcopalis nullis potestatem comparationibus adsequari. Si regum vulgari conspes et principum dyademati longe est inferius quam si plumbi metallum ad auri fulgorem spes cum videas regum colla et principum submitti gemis sacerdotum: et ex oculis eorum dextris omnibus ipsorum credant se muniri nihil est in hoc seculo excellentius sacerdotibus. nihil potest sublimius episcopis respirari et potestatem spiritalis ista potestas que est in sacerdotibus nomine celi intelligitur. temporalis vero que est in regibus nomine terre intelligitur christo igitur data est potestas in celo et in terra quia sacerdotalis et regalis in ipso

potestas excellenter existit & sacerdotali dicitur Heb. 2. Pretur for p
 nobis ingreditur ihesus huius ordinem mechlsedech pontifex factus
 de regali vero dicitur Mala. 1. Rex magnus ego sum dicit dominus ex
 ercituum & nomen meum horribile in gentibus preter has autem
 potestates est in christo tertia potestas distributionis. quia sacerdotium
 & regnum cui vult potestatem distribuere. & ascendens in celum utramque
 potestatem reliquit ecclesie. vñ. 22. di. ca. oēs. dicit quod solus
 christus fundauit romanam ecclesiam qui beato petro eterne vite clauis
 terrena simul et celestis regni contulit potestatem. E
 Sed quia nemo militans deo implicat se negotiis secularibus ideo
 quasi dispensatiue factum est. ut papa solius potestatis spiritualis
 auctoritatem hanc et executionem temporalis vero potestatis aucto
 ritatem quidam habebat. sed executionem regibus et imperatori
 committat. huius quod dicitur Ber. li. 4. de consi. 10. Est igitur in christo sa
 cerdotalis et regalis potestas est etiam in ecclesia. sed excellenter est
 in christo quidem quia potestas christi est primarie institutionis. In
 stituit enim quos vult sacerdotes et dignitates ordinat. Apoc. 1.
 fecit nos regnum & sacerdotium deo et patri Eph. 4. Ipse de
 dit quosdam quidem apostolos. quosdam autem prophetas. alios vero euā
 gelistas. alios autem pastores et doctores. Item distribuit regna
 Dan. 2. Ipse transfert regna atque instituit. Pro. 8. Per me re
 ges regnant. & legum additores iusta decernunt. per me principes i
 pant et potestates decernunt iustitiam. Secundo excellit diuinatione
 potestas enim christi est que non auferit. & regnum ipsius quod non cor
 rumperet. Similiter & sacerdotalis dignitas. He. 2. ihesus eo quod ma
 neat in eternum. sempiternum habet sacerdotium. Tercio excellit au
 thoritate ipse enim est principalis rex et sacerdos. alii tanquam ministri
 Sap. 2. Audite reges. quoniam data est a domino potestas vobis. & vir
 tus ab altissimo. et ministri estis regni eius. De sacerdotibus ve
 ro dicit. 1. Cor. 4. Sic nos existimet homo ut ministros christi & di
 spensatores ministerio dei. Quarto excellit efficacia. Nam licet
 reges nostri possint occidere non tamen viuificare. Sed de christo dicitur Sap.
 16. Tu es dñe qui vite & mortis habes potestatem etc. Sacerdo
 tes similiter licet sacramenta adhibeant ad viuificandam animam so
 lus tamen gratiam infundit que est vita anime et liberata morte peccati
 Mat. 9. Scitis quod filius hominis habet potestatem in terra dimittendi
 peccata. Quanto excellit iudicio. quia in finali iudicio omnis potestas tamen
 regum quod sacerdotum ad eum deuoluet. a quo nulla erit appellatio
 Ioh. 5. potestatem dedit ei & iudicium facere etc. Sexto excellit
 retributione. pene enim et premia regum et sacerdotum temporalia sunt. Sed
 ipse per meritis vniuersis habet potestatem. aut penam aut gloriam

Sermo

eternam dare. de potestate eterne pene habet. Luca. 12. timete
eum qui postq̄ occiderit h̄t potestatem mittere in gehennā d̄ po
testate vero eterne vite. Jo. 12. dedisti ei potestatem oīs carnis
vt om̄ie qd̄ dedisti ei det eis vitam eternā. ¶ Secdo au
toritate sibi tradite pt̄atis ap̄los mittit in orbem vniuersum:
Euntes ergo: tanq̄ ministri regis regum: docete oēs gentes do
ctrina p̄mittit̄ sacramento. qz eccl̄ie sacramenta non dan̄t in cre
dulis. p̄pter quam causam catholicus p̄cedit baptismum. Naz
vt dicit Die. fieri non p̄t. vt corpus baptismi recipiat sacramē
tum. nisi añ aīa fidei suscepit veritatem. vñ sacramentū subseq̄t̄
Baptisantes eos in noīe p̄ris et filii ⁊ sp̄s sancti: Cū septē sint
eccl̄ie sacra. ceteris obmissis soluz p̄cipit baptismū. Est ei anua
sacrorū. vt dicit Dyo. in eccl̄iastica ierarchia. Et hoc p̄t̄ tria
tum qz p̄ baptismū solū aliquis d̄ xp̄ianus. tum qz est p̄ testa
tio fidei per quaz est accessus p̄mus ad d̄m. tum etiaz qz p̄ so
lum baptismū absq̄ aliis p̄t̄ esse salus. Et attende q̄ baptisare
idem est q̄ lauare et qz p̄mitus rō lauandi est in aqua. id sola
aqua est manifestus sacramenti. Item cū aliquid p̄cipit̄ alicui
ipse qui p̄cepit suū p̄ceptū significat in p̄ma aut sc̄da p̄sona. h̄
ille q̄ p̄ceptū exeq̄t̄ illud p̄prie significat in p̄ma p̄sona. ⁊ id̄ liz
x̄ps dixit baptisantes eos. qui tñ baptisat d̄t dicere. ego bapti
sate. et non quemadmodū greci dicunt. Baptisat seruy x̄pi ste
phanus in noīe x̄i. In noīe dicit et non in nom̄i bo. qz quorū
est vna diuinitas. eoz d̄t esse vna inuocatio. p̄ris et filii ⁊ sp̄i
ritu sancti. Si quis vt dicit didimus vnum de p̄didis noībul
p̄termittet. strari⁹ esset x̄po legislatori. et sine p̄fectione bap
tisaret. ymmo licz corpus lauaret exterius. aīam tñ interius nō
mundaret. vnde non esset sac̄m. Tertio addit̄ mandatū de ob
seruantia mandatorū noue legis. qz em̄ in x̄po est pt̄as sacerdo
talis id̄ mandauit sac̄m baptismi. qz vero etiā h̄t regalē pt̄atē
ideo regio edicto mandat in regno suo suam legem obseruari
docentes eos seruare. non corde tñ. aut verbo. sed etiā ope. qz
vt dicit Rabanus sic corpus sine sp̄u mortuū est. ita fides sine
op̄ibz mortua est: oīa: qz iota vnum aut vnius apex non p̄terie
bit a lege. donec oīa fiant: quecunq̄ mandauit vobis: ⁊ h̄ fue
runt p̄cepta euangelica. que sic in summa continentur in dilectio
ne dei et proximi x̄i.

Tertia pars. ¶

¶ Erat cum dicit. Ecce ego x̄i. p̄mittit̄ discipulis p̄sen
tia x̄pi. Quia em̄ officium magnū impositū erat apo
stolis. vt hoīes attentibiles p̄ totum mundū discurs
rerent nouā fidē crucifixi anūciare sacramenta x̄erre